

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	0	6
---	---	---	---

СОФТУЕРНИ РЕШЕНИЯ ЗА ОБРАБОТКА И ЛОГИЧЕСКИ ОГЛЕД НА ДАННИ

Преподавател: Гл. ас. А. Гетова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	-
	Семинарни упражнения	60
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Доклад/Презентация	
	Курсов учебен проект	30
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в практически задачи в часовете	15%
2.	Решаване на практически казуси	10%
3.	Текуща самостоятелна работа /контролно	10%
4.	Изпит	65%

Критерии на оценяване	
За оценка „Отличен“	Успешно изпълнение и на двете практически задачи, които са част от изпита.
За оценка „Много добър“	Успешно справяне с базисната практическа задача +успешно справяне с поне 1/3 от втората практическа задача (макет на Ексел или чистене на грешки в SPSS по избор).
За оценка „Добър“	Успешно справяне с базисната практическа задача: създаване на макет за въпросник в Епидата.
За оценка „Среден“	Показване на основни умения върху базисната практическа задача: макет на въпросник в Епидата.

Анотация на учебната дисциплина:

Споменатите по-горе дейности са неизменен етап, предхождащ анализирането на данните в SPSS или друг подобен продукт. Курсът представлява своеобразно продължение на курса по „Основи на SPSS”, като тук ще бъде наблегнато на използването и на други продукти, съвместими с SPSS, но допълващи неговите възможности. Освен основни практически умения, студентите ще могат да получат и базисни методологически познания за работа с данни. В курса ще бъде отделено специално внимание и на възможностите за работа с текстови променливи, използвани при количествения анализ на съдържанието.

Предварителни изисквания:

Познания по основи на SPSS, завършен курс по ЕСИ (емпирични социологически изследвания), базови познания по Ексел

Очаквани резултати:

Студентите да получат базисни познания, свързани с изброените софтуерни решения и да решават практически задачи, свързани с обработката на данни от емпирични социологически изследвания.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

№	Тема	Хорариум
Блок 1. Въведение <i>Въвеждащата част на курса има за цел да запознае студентите с основните акценти на курса, а също и с някои особености на изработването на въпросниците в количествените изследвания, които биха улеснили по-нататъшния процес на работа и анализа на получените чрез тези въпросници данни.</i>		
1	Необходимост от използването на софтуерни решения за провеждане, обработка и логически оглед на данни, от гледна точка на професионалната реализация на социолозите.	2 часа
2	Инструментариуми за количествени изследвания. Особенности на формулирането на анкетните въпроси и на техните отговори. Структуриране на въпросниците от гледна точка на въвеждането на данни.	3 часа
Блок 2. Въвеждане, логически оглед, контрол и чистене на данни с EpiData <i>Този блок представлява основната част на курса, тъй като чрез него се усвоява целия процес на въвеждане на данните: от определянето на видовете признаци, през създаването на достъпни форми за въвеждане, задаването на т.нар. контроли, установяването на възможните грешки, изчистването им, създаването на краен файл с данни и експортирането на данните в SPSS.</i>		
3	Запознаване и основни правила за работа със софтуера EpiData. Създаване на файлове в EpiData. Типове файлове за въвеждане, създавани от EpiData.	3 часа
4.	Правила за въвеждане на данни в EpiData. Създаване на форма (макет) за въвеждане на данни. Възможности за въвеждане на отворени въпроси.	5 часа
5.	Създаване на контроли за въвеждане в EpiData. Следене на преходи и филтри.	6 часа

6.	Проверка и контрол на въведените данни в EpiData. Редактиране на повторени записи и други грешки.	4 часа
7.	Въвеждане на данни на няколко работни станции. "Съединяване" на файлове. Конвертиране на файлове от EpiData в SPSS и Ексел.	5 часа
<p>Блок 3. Логически контрол и проверка на данни с SPSS <i>По време на този блок от семинарни упражнения студентите ще усвоят възможностите на SPSS за последващ контрол и изчистване на грешките във файлове с данни, с цел подготвянето им за анализ, независимо от това как са получени тези файлове. Упражненията в тази част на курса представляват логическо продължение на изученото в курса по "Основи на SPSS".</i></p>		
8.	Видове грешки от въвеждане. Възможности за откриване на грешките от въвеждане след прехвърлянето на данните в SPSS.	4 часа
9.	Последващ контрол на логически преходи и логически връзки във файлове с данни в SPSS. Основни статистически операции, необходими за проследяване на логически връзки между признаците	5 часа
<p>Блок 4. Възможности за въвеждане и експортиране на данни от и във Excel <i>Целта на този блок е да запознае студентите с възможностите за въвеждане на данни в тази програма, както и с някои специфични типове изследвания при които е удачно приложението на Excel като основен софтуер за въвеждане на данни. Конвертируемостта на файловете между Excel и SPSS е допълнително улеснение за използването на подобен подход. Специално внимание е отделено на възможностите на Ексел за работа с текстови данни и респективно приложението му в количествения контент-анализ.</i></p>		
10.	Възможности за създаване на форми (макети) за въвеждане на данни в Excel. Предимства и недостатъци на въвеждането на данни в Excel. Основни правила за въвеждането на текстови (стрингови) променливи. Заместване на текстови променливи с кодове. Конвертиране от и във SPSS.	4 часа
11.	Възможности за работа с текст. Предимства на Ексел при база данни с текстова информация. Особенности на приложението му в работа по анализ на съдържанието.	4 часа
12.	Създаване на макет за количествен контент-анализ (анализ а съдържанието) в Ексел.	4 часа
13.	Създаване на въпросници в Ексел. Предимства и недостатъци на работата с въпросници в Ексел. Възможности за конвертиране в SPSS.	4 часа
14.	Работа с пивот-таблици. Предимства и недостатъци на работата с пивот-таблици.	4 часа
<p>Блок 5. Събиране, логически оглед и контрол на данни, получени от външни системи. Записване и работа с данни в универсални формати. <i>Целта на този блок е студентите да усвоят умения да боравят с данни, получени чрез външни/непознати за тях системи, независимо дали те самите са участвали в непосредствено събиране на данните с него или не.</i></p>		
15.	Основни принципи на работа с външни файлове. Изисквания към форматите, възможности за четене на данните.	1 час
16.	Универсални формати за данни – csv, ascii и dat файлове. Получаване на файлове в универсални формати. Конвертиране на универсалните формати в SPSS и Excel. Основни предимства и недостатъци на форматите.	2 часа

Конспект за изпит

Изпитът представлява две практически задачи, свързани с обработката на данни по предварително уточнени параметри, спрямо изискванията за изпит, пояснени в началото на програмата. Първата практическа задача включва работа със софтуера Epidata (създаване на макет), втората задача е работа с Ексел (създаване на макет) или SPSS (чистене на грешки), като изборът на софтуера се прави предварително от студентите.

Библиография

Основна:

- Венедиков, Й. „Статистика, социология и още нещо...”. С., 1992
Гиглион, Р., Б. Маталон. „Социологическите анкети: теория и практика”. С., 2005
Гоев, В., „Статистическа обработка и анализ на информацията от социологически, маркетингови и политически изследвания със SPSS”. С., 1996
Креспи, Ъ. „Обществено мнение, сондажи и демокрация”. С., 1998
Харалампиев, К. „Работа с данни в SPSS”. С., 2008
Гетова, А. Ключови умения на средните мениджъри (контент-анализ на обяви за работа) „Лидерство и организационно развитие”, Китен, 2015 г.
Гетова, А., Борисов, Ю., Образът на социологията в онлайн медиите, „Съвременните обществени предизвикателства и образованието по социология”, УНСС, 2018 г.

Допълнителна:

Интернет-източници:
www.epidata.dk
www.spss.com

Дата: 19.09.2020

Съставил: Гл. ас. А. Гетова